

N:o 9

Bildad den 24 mars 1980

STYRELSE OCH FUNKTIONÄRER:

Lars Rosén Alrotsvägen 2	ordförande	tel: 410 62
Sigvard Lönnqvist Fågelbrovägen 1	v. ordf.	401 45
Olle Ohlsson Måsvägen 27	kassör	400 33
Godrun Gröndahl Alrotsvägen 1	sekreterare	400 80
Thomas Melin Västertorp, Strömma	ledamot	407 22
Alice Tannsjö	suppleant	430 44
Hans Björkenfeldt	suppleant	401 87
Hans Lindström	revisor	405 52
Åke Eriksson	revisor	404 68
Ulla Johansson	suppleant	405 52
Tommy Hedlund	valberedn.	405 36
Åke Lindgren	valberedn.	400 40
Edgar Pettersson Gunilla	festkommittén	412 74
Lars Ölman Gunvor	festkommittén	405 85
Britt-Marie Ohlsson	festkommittén	400 33

Godrun Gröndahl, Lollo Tannsjö och Britt-Marie Ohlsson har renskrivit och redigerat tidningen.

Alice Tannsjö har tecknat de signerade teckningarna.
De övriga kommer från lite olika håll.

Ordf. har ordet...

Vi har haft årsmöte! Trevligt, tyckte vi som var där, men mer om detta inne i tidningen. Nu har alltså ett nytt verksamhetsår börjat, dessutom är det valår. De politiska partierna skall drabba samman, ge löften, förhoppningsvis hålla givna löften till väljarna.

Vid tidigare val har olika partier lovat oss i i Strömme att få igång någon byggnation på hembygdstomten. Dessa löften har dessvärre inte infriats. Måne vi i år får några löften om byggnation, löften som håller?

Finns ambitionen kvar? Vi är nu ca 230 st små och stora medlemmar som väntar och hoppas. På över 20 år har inte något stöd lämnats till Strömme-regionen för aktiviteter. Vi tycker vi börjar ligga i tur.

Visst finns det fler i vår situation, men vi anser ändå att man kan börja där vissa goda förutsättningar finns, där det finns tomtmark, en påbörjad grund tex.

Vi tycker heller inte det är riktigt att det ideligen dyker upp nya argument som förhalar och fördröjer våra ansträngningar att göra något för den plats vi bor på. Jag tror jag har nämnt det tidigare, men det finns platser utanför tätorterna som behöver stöd och hjälp.

Vi ses och hörs

Lasse

4
Strömma Hembygdsförenings Årsmöte den 26 mars 1982.

- 1 Ordförande öppnade mötet med att hälsa samtliga välkomna till föreningens tredje årsmöte. En liten tillbakablick berättade att vid föreningens första årsmöte blev drygt 50-talet medlemmar. Vid föreningens andra årsmöte ca 150 medlemmar och nu kunde vi räkna in 200 vuxna och 20-talet barn/ungdom.
Dagordning godkändes. Punkt 13 och 15 bytte plats.
- 2 Till mötets ordförande valdes Lasse Rosén och till mötets sekreterare Gudrun Gröndahl.
- 3 På fråga om mötet var stadgeenligt utlyst svarade mötet ja.
- 4 Britt-Marie Ohlsson och Bengt Gillmander valdes som justeringsmän.
- 5 Verksamhetsberättelsen som varit publicerad i medlemsbladet godkändes.
- 6 Revisionberättelsen upplästes och godkändes.
- 7 På fråga om ansvarsfrihet för styrelsen beviljades svarade mötet ja.
- 8 Som ordförande för kommande verksamhetsår valdes Lasse Rosén.
- 9 Gudrun Gröndahl och Sigvard Lönnqvist valdes som ordinarie ledamöter på 2 år och Hasse Björkenfeldt valdes som suppleant också på en tid av två år.
- 10 Som föreningens revisorer valdes Hasse Lindström och Åke Eriksson. Som suppleant Ulla Jonsson.
- 11 Som valberedning valdes Tommy Hedlund och Åke Lindgren.

- 12 Som festkommitté valdes Edgar och Gunilla Pettersson, Britt-Marie Ohlsson, Gunvor och Lasse Öman.
- 13 Tidningen togs upp till diskussion eftersom vi måste räkna med större onkostnader för den i fortsättningar Louise Brodin, kultursekreterare, skall försöka hjälpa oss året ut med tryckkostnaderna men sen kan hon inget lova. Vi måste ansöka om fortsatt hjälp hos Kulturnämnden. Förslag kom från Kerstin Landegård att en höjning av årsavgiften med 20:- kr skulle finansiera den. Stefan Hafengut erbjöd sig efterhöra om han kan ordna tryck till självkostnadspris.
- 14 Några motioner hade ej inkommit till mötet.
- 15 Fastställande av årsavgift för 1982 och 1983 diskuterades. Kassören föreslog oförändrad avgift för 1982 och en höjning med 15:- kr för 1983. Man motiverade förslaget med, att flera medlemmar redan sänt in avgift för 1982 och utlägg för dyrare tidning inte blir aktuell förrän 1983. Mötet svarade ja till hans förslag. Årsavgiften blir alltså 25:- kr för 1982 och 40:- kr för 1983.
- 16 Under övriga frågor föreslogs att alla hjälps åt och samlar brännbart material på Hembygdstomten för en majbrasa.
- 17 Mötet avslutades med presentation av styrelsemedlemmarna och övriga funktionärer.

[Signature]
 .....
 ordförande

[Signature]
 .....
 sekreterare

[Signature]
 .....
 justeras

[Signature]
 .....
 justeras

Årsmöte

Föreningens årsmöte avhölls i Casco-gården den 26 mars. 50-talet medlemmar infann sig och lyssnade till årsmötesförhandlingarna som förlöpte utan några större diskussioner. Efteråt serverades förtäring som festkommittén på ett förtjänstfullt sätt ordnat med.

Därefter kunde de som så ville ta en svängom till Lasse Emilssons trio, och det var det många som ville. Den allmänna uppfattningen var att vi kan ha det väldigt tvekligt tillsammans, och det är ju ett av föreningens syften.

Vi hoppas att vi kan få fler att känna det samma när nästa tillfälle ges. Vi saknar förstås många av de fritidsboende, ni vet väl att ni är hjärtligt välkomna.

En trevlig kväll alltså, tyckte bla

Lasse

• • • • •

T A C K .

för skänkta lotterivinster vid våra fester säger vi till Sten Sandell, Strömma Handel och Hasse Björkenfeldt.

P L O C K   U R   P R O T O K O L L .

Lasse har inget hört om Casco-Gårdens vidare öden.

Reparation och iordningställande av boden på Hembygdstomten pågår.

Analys av jordprov för avlopp insänt till Hälsovårdsnämnden.

Hasse Björkenfeldt ordnat 2 flaggstänger till Hembygdstomten.

Föreningen har utbytt medlemskap med Värmdö Skeppslags Fornminnesförening för utbyte av erfarenheter i Hembygdsfrågor och publikationer.

Även med Föreningen Skärgårdsmuseet samarbetar vi på liknande sätt.

O.B.S. VIKTIGT!

Bifogat inbetalningskort är endast avsett för Dej som tänker bli medlem i Strömma Hembygdsförening. Tidigare medlemmar har fått inbetalning kort på annat sätt.

Hälsningar kassören.

8
Varför händer inget på fastigheten Strömma
4:3 - 4:4 "Hembygdstomten"?

Ovanstående fråga är motiverad och därför ska jag försöka ge en kort sammanfattning över vilka svårigheter som måste övervinnas. I första hand har den kommunala byråkratin satt käppar i hjulen. De ekonomiska förutsättningarna är för närvarande små men inte oövervinnerliga, det akuta problemet är att vi ännu inte fått tillstånd att bygga.

Hembygdsföreningens mål är att på hembygdstomten få uppföra en byggnad innehållande samlingslokal samt andra utrymmen för allm. ändamål och på hängen mot kanalen en bollidrottsplan för ungdomsaktiviteter.

Med anledning av detta har kontakter tagits vid åtskilliga tillfällen p:r telefon, brev och med personliga samtal med tjänstemän och förtroendevalda, detta har vid varje tillfälle mynnat i andra problem som måste lösas. Det sista är att ett kommande brobygge över Strömma kanal kan komma att beröra hembygdstomten.

Historiken betr. hembygdstomten framgår av skrivelse som publiceras i sin helhet i detta n:

Resumé över kontakter med kommunen i
byggfrågan.

aug -80 samtal med kom.rådet Göran Lundgren
sept. " skrivelse till tekniska nämnden.
nov. " kontaktat byggn.nämnd om bollplan
jan. -81 insänt kompl. uppgifter till byggn.n.
aug. " möte med repr.tr. för kommunen
17/8 " publicerad skrivelse till byggn.n.
nov. " kontaktat byggn.n.
mars -82 möte med stadsark. Kjell Jansson
maj " inget tillstånd att bygga föränn
planerna för framtida brobygge är
klara.

Olle

??

Strömma B10017

Till Byggnadsnämnden i Värmdö kom.

Betr. byggnation på fastigheten Strömma 413-414.

I samband med att kommunen, den 31 aug -72, köpte fastigheten Strömma 413-414 finns visad åtaganden, § 8 i köpeavtalet, bl. a. att uppföra en sovlingslokal,

I protokoll, fört vid kommunfullmäktiges sammanträde den 26 juni -72, finns inkrivet att denna fastighet skall disponeras av fritidsnämnden för fritidsändamål.

Om ingenting har hänt på snart 10 år, har Strömma Hembyggsförening tagit initiativ för en, som vi ser det, vettig användning av fastigheten.

För att kunna påbörja någon form av arbete, måste vi ha olika nämnders godkännande ex. byggnadsnämnd, hällsov.nämnd, kommunstyrelse m.fl.

Vid sammanträde med rep.tr. för kommunen, bl.a. Göran Lundgren har vi fått uppfattningen att inga hinder föreligger, med undantag för tillstånd från byggnadsnämnden att få planera för en lek och bollplan, att färdigställa befintlig husgrund att täcka in husgrunden med tak samt att utföra planering intill husgrunden. Tak och planeringsarbeten är nödvändiga ur säkerhetsaspekt.

Med hänsyn till vad som sagts ovan, söker vi tillstånd att planera för en lek och bollplan, att färdigställa bef. husgrund, att planera i anslutning till grunden samt att täcka in grunden med tak.

Bil. situationssplan.

Postadress: Strömma, 159 00 Värmdö,
Hembyggsrost: Olle Ohlsson, Nöy, 27,

Postgirot 90 57 43 - 4
Telefont 0766 - 40033

Valborgsmässoafton!

Valborgsmässoafton firades för andra året i följd på hembygdstomten.

Visst blir man glad när så många medlemmar och även andra människor sluter upp för att titta på valborgsmässoelden och på det förträffliga fyrverkeriet, som tyvärr antagligen många missade av någon anledning.

I övrigt såldes ett flertal lotterier, och de som ville kunde inmundiga korb med bröd, kaffe, läsk mm.

Kan vi i fortsättningen hoppas på lika stor anslutning, kan vi kanske utöka aktiviteterna för att än mer förnöja de som sluter upp.

Lasse

Foto: Lennart Milde

Gökotta - det låter så mysigt - med fågelsång, med en natur som vaknar till liv, med en svag sol som stiger allt högre och som lagom till frukost värmt upp en bra rastplats med god utsikt och utan mygg åt oss, så att vi inte som folk ur de äldre generationerna tycker att vi behöver anlita en fickplunta för att få värme.

Det måste väl varit såna tankar som gjorde att inte mindre än ca fyrtio människor samlats redan kl 4 på pingstdagsmorgonen för start vid Strömma. Här skedde en grovsortering av deltagarna: de med lågkor vandrade landsvägen fram med Åke Clausson förbi Norrvik-torpet. De andra gummistövlade fram med Sigvard Lönnqvist i täten och Evert Fredriksson i kön via Gudruns fina tomt till ängarna vid Norrviken. Målet intogs gemensamt av båda grupper på orrberget öster om viken, faktiskt i närvaro av en förvånat blickande sol och i frånvaro av glupska mygg.

Efter den här insatsen fortsatte vi under utövande av svåra strapatser till Fogelbro Gård, där vi vid parken någ bl a bok och blodlönn. Hunna så långt delade vi åter upp oss i två grupper. Stövlar och stövletter rundade Fågelbrokärret, övriga tågade lantavägen till P-platsen.

Och vad fick vi se och höra?

De roligaste örterna finns ju vid Norrvikens ängar: ett hundratal röda kungsängsliljor - märkligt nog inga vita. Vi såg den vackra vita/ ljusvioletta ängsbrämsan, kärrspira och Kung Karls dito. Också några göknycklar belönade vårt intresse med sin närvaro.

På fågelfronten - då?

Här måste vi konstatera att de som borde ha dominerat vandringarna uppenbarligen var lika tysta och sömniga som några av ledarna - åtminstone före kaffet. Gökken hördes nämligen bara en gång. För all del. Vi hade

många saker till tröst. En storskrake som slagit sig ner på en skorsten, ett tiotal näktergalningar, en sällsynt-
het - nämligen en gräshoppssångare och många vanligheter:
törnskata och törnsångare, sothöna och skäggdopping
(svarthakedoppingar såg vi däremot i söndags på Sollen-
krokafladen, så det så), vid kärret såg vi vattenrall
och rörhöna.

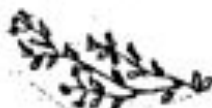
Vet Du förresten hur man skiljer sävsångare från rör-
sångare?

Alldeles riktigt - den förre sjunger sävligt, den andres
sång är betydligt mera rörlig. Sägs det.

Och skillnaden mellan taltrast och koltrast?

Taltrasten använder mest ett fåtal strofer som han
upprepar två tre gånger. Han låter därför mera enformig
i sin sång (i sitt tal) än koltrasten som tycks ha stor
förmåga och vilja att variera sin sång.

Till sist. Vem glöms väl upplevelsen med de två ny-
födda älgkalvarna och modern som nyss slickat dem torra?

Sigga Lindstaf, nattreporter.

G Ä S T P Å M A L M A .

Måndagen den 22 mars kl 19⁰⁰ gästade Anders Arnör,
fritidsboende på Barnvik, oss ute på Malma. Han
visade diabilder från Barnvik och berättade lätt och
ledigt mycket därifrån.

Barnvik har en lång och växlande historia som sträcker
sig ner på 1500-talet och sedan framåt. Långa tider
har det tillhört Fågelbro. Anders har forskat och
samlat en hel del data, som han tidigare har publi-
cerat i Föreningen Skärgårdsmuseets tidning "Skärgård".
Flera personer ur publiken hade även de personlig
anknytning till Barnvik och kunde berätta en del därifrån.

Tack Anders, för en intressant och mycket trevlig kväll.

Norre gök - sorgegök, Öster gök - tröstegök
Söder gök - dödergök Väster gök - bästegök

Att ge sig ut på GUKOTTA är för många att ta med sig matsäck och dryck, vandra till ett högt berg vid Kristi himmelfärdsdag, och att uppleva när naturen vaknar vid soluppgången, men här övergår traditionen i historiens Fågel Blå (Gjök=blå på turkiska) när fågeln förvandlas till prins.

Gökstenen i Akers, Sörmland, skildrar legenden om Sigurd Hafnesbane, där förvandlas göken till hög. Även i senare allmogelegender berättas att göken slutar gala när höet är vollmat och att han då förvandlas till hög.

Den som befann sig under ett träd, där göken gal, skulle få sju önskningar uppfyllda. - Flickorna frågade göken hur länge de skulle gå ogifta: så många gånger göken då gal, så många år skulle de få vänta på bröllop.

Gökens gokande/galände i flerfald galände, är i dialektala förändringar ordet gälskog=älskog. Ur Fredrik Ströms "Svenska Ordspråk" fann jag följande ramsor:

Göken gal i aletopp, kärningen häktar särken opp.
Göken gal i ängarna, pigorna sover hos drängarna.
Göken spelar för dem, som råkas i skogen; lergöken för dem som råkas i brudkammaren.

Lergöken och i senare tider även gökuret var s.a.s. ett sätt att förlänga älskogssäsongen.

Skrock och önsketänkande följer i gökens spår, så som i äldre tider att taga sig en sup för fågeln, så att man inte på fastande mage hörde gokandet, det var att utmana ödet. Måhända, togs ett par extra supar för att vara på den säkra sidan, och ordet muntergök hade myntats.

Att höras men inte synas, gökmystiken har gett namn till bl.a. Guckosko/göksko, gökblod på björkblad, gökspott m.m.

Hasse Björkenfeldt

Litt: J Ejdeman, Sv. Folklivslexikon.
N familjebok 2:a uppl
F Ström, Sv Ordspråk

Den vår vi väntade.

Den vår vi väntade, så länge, har kommit!
Och den håller på att gå över i den mjuka
försommarens mildgröna flor. Länga vägarna
står björkarna som nyklädda brudar, och
glada dansa bäckarna sin (bröllops-)polska
ner till havet.

Detta är verkligen en festlig tid - våren
och försommaren! (Och när lilla Ström-
bladet kommer ut, då är det full mid-sommar..)

Som vår Evert sjunger: "Sjösala lövängar
blomstra, nu fröjda sig åter naturen, pri-
mulan blommar och smörblomman lyser som guld
i solen...." (Gammelvals i Roslagen).

Så vackert sjöngs det också ute på PTK, Djurö-
näset, vid en Taube-afton som Gustavsbergs
Scenstudio stod för - onsdag den 26 maj. Det
var en fin afton både vad väder och musik
beträffar. Så synd att blott så få kom för
att lyssna. Det var Gudrun Gröndahl som
"reklamerade" så gott för mig - men jag tor
att Scenstudion får kosta på mer reklam i
fortsättningen!

Samma dag var det Vilhelmina, och det var en
yngling som påminde mig om det och överräckte
en blomma per telefon! - och jag fick själv
tänka ut vilken sort; det kunde bara bli ---
--- kattföt. Små, rara och rosa och rosa-vita,
mjuka kissefötter, samlade i en liten ljusblå
porcelainsskål, som jag sätter i sovrumsfönstret
mellan vita spetsgardiner. Där lyser de och
påminner om min barndom, då jag plockade katt-
fötter hos mormor och morfar.

Innan man kom fram till backarna, där de växte, passerade man la'gårn med nytjärade dörrar, en underbar doft i en underbar tid: "kattfotstid!" Var någonstans här i Strömma kan man hitta denna lilla antemaria, som den heter på latin?

Från Sörmlands mjuka hagar till det karga men sköna Mörkudden ute på Vindö, kanske det kan tyckas vara en lång väg - men så har det gått några år också! - men det fanns barndomsminnen sas att plöcka även därute.

Jag hade förmånen att få låna en liten stuga längst ut på udden med hela härliga Kanholmsfjärden utanför. Man kommer fram dit på tallbarrstigar, som doftar starkt just då solen lyser och värmer alla barren; - när jag var barn och gick med mina syskon till badet i en liten insjö, då gick man barfota just på sådana barrstigar, doftade i middagshettan... och samma upplevelse kan man förstås njuta av när man knallar upp till Kroksjön och badplatsen där! Det kommer en ljuvlig tid när man åter får glida ner i det varma, myrörka vattnet där!

Men åter till Mörkudden på Vindö - det är ett sannskyldigt litet paradiset i miniatyr, och där fanns så många motiv, att man bara ej hann med att fånga dem alla - vare sig i ord eller i färg. För jag skulle vara där och måla - och måla gjorde jag!

Resultatet kan beskådas den 19 juni - 4 juli ute på Sandhamn, Vårdshuset där. I år har jag "vernissage", som det så stiligt kallas, både lördag den 19:e och söndag den 20:e - det blir liksom lite festligare det!

Det är 3:e året som jag får låna ett rum där, fd groggverandan - hos Fredrik, Lars och Jeanette, 3 syskon som trivsamt huserar på Vårdshuset - och i köket skapar Kenneth maten, "skön liksom konsten", tyckte jag 1980, då jag diktade en visa till "Fredrik, med lockar sköna," som tack för en utsökt måltid jag bjöds på.

Tänk, om hela (eller halva i alla fall?) Strömma Hembygdsförening skulle åka ut och pröva maten där!? Man ska ju gynna den bygd man lever i, så den inte försvinner och "går upp i storstaden" - dvs att lilla Strömma, och utåt skärgård'n då, skulle bli som en annan förort.... nej, nej det är ju otänkbart!

Alla de som bo och bygga sedan länge tillbaka och fortsätter att leva med i Årstidernas växlingar, med fröjd gläder sig åt den skönhet naturen här kring Strömma erbjuder - de är lyckliga! Ja, för de har båda "kronan i sitt träd" självklart utbredande sig uppe i luften, liksom sina rötter ordenligt nedkörda i sin hembygdsjord..... medan jag, och kanske andra "nykomlingar?" mest känner mig som en rufsig liten tall, som nått och jämnt fått ned fötterna i en skreva. (Vi har ju bara bott här i 7 år).

Ibland måste jag tom lämna min skreva och bli en fågel och flyga hit och dit och kika, plocka och picka rätt på fina "korn", skönhetsupplevelser kan vi kalla det.

Och som "sällskap", alltid Evert, öynnande hans fullständigt underbara musik:...."då vilar min blommande ö vid din barm, du dunkelblå vindstilla fjärd"--- eller: "blommorna dofta och fjärdens vatten speglar den stigande månen, som röd över Ingaröskogen står."

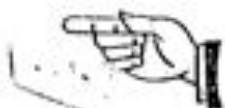
Ja, nu när lilla Strömma-bladet kommer ut och månen stiger röd över Ingaröskogen - stå då nere vid Strömma strand, vid Västerängen, i natten och njut.

Man bör absolut "inte sova när natten faller på." Inte i Strömma om sommaren!

Tycker Vilhelmina

UPPROPI

Strömma Hembygdsförening har påtagit sig uppgiften att bli tillvarata fornminnen, om möjligt bevara Strömmatraktens natur och kultur i den utsträckning det är praktiskt möjligt.

Men föreningen manifesterar icke mindre intresse för dagens Strömma med dess mångfald av fritidshus, vackra och välskötta trädgårdar, som ju särskilt under sommartiden beröder så många, särskilt Stockholmare, omväxling och rekreation.

Hur länge får idyllen vara ifred? Bli Strömma i en framtid inrangerad i storkommunen med dess glupande aptit på tomtmark för sekundär stadsbebyggelse? Ja, ingen vet; endast att många vackra trädgårdsområden runt huvudstaden har fått stryka på foten för stadsplanering.

Strömma Hembygdsförening inbjuder Er härmed att för framtida museibehov berika föreningens samling av bildmaterial om Strömma genom att till föreningen vänligen skänka några amatörfoton, vilka bildmässigt omfattar just Ert sommarnöje. Var bara vänlig att på baksidan av fotona ange Ert namn, fastighetsbeteckning, byggnadsår etc. - överhuvudtaget allt som kan vara värt att bevara i hågkomst för framtiden och kommande generationer.

I förhoppning om ett positivt gensvar önskar vi Er en god fortsättning på sommaren.

Med vänliga hälsningar

David Helsing
Strömma Gård

Det militära indelningsverket var en organisation för att hålla en stående armé och bemanna örlogsflottan. Före 1682 hade rekryteringen av manskapet mest skett genom utskrivning.

Nu skulle infanteriregementen ständigt underhållas inom landskapen. Då sammanfördes grupper av böndernas hemman till rotar, som var och en skulle hålla en knekt eller båtsman. På många ställen var gårdarna små och där kunde en rote bestå av tio eller ännu fler gårdar. Den största gården kallades stamroten och svarade för rotens skyldigheter. De andra gårdarna i roten betalade allt efter sin storlek en årlig avgift till stamroten. En av bönderna i roten utsågs till rotevärd. Han skulle samla ihop lönen till soldaten och ta hand om rotekisten med soldatens uniform. Bönderna i roten fick själva anskaffa sin soldat. Om soldaten dog eller fick avsked skulle bönderna skaffa en ny inom tre månader. Om han stupade i krig var de skyldiga att få tag i en ny man inom ett år före mars månad.

Rotevärderna var skyldiga att förse soldaten med en årlig lön, bostad, föda och kläder. Bostaden skulle helst bestå av torp med ett tillhörande stycke åker och äng. Torpet var inte påbudet och rotevärderna hade rätt att i stället skaffa

knekten kost och logi på någon av gårdarna i roten.

År 1715 utfärdades bestämmelser om hur torpet skulle se ut. Själva huset skulle bestå av en stuga med spis, en förstuga och en kammare. Det skulle dessutom finnas en lada samt ett fä- och foderhus på torpets mark. Om det inte fanns någon åker och äng att tillgå skulle bönderna som ersättning skänka soldaten två tunnor spannmål, två lass hö och ett tjog halm, d.v.s. ett lass draget av en häst.

Under soldatens tjänstgöring i krig skulle hans hustru ha rätt att bruka torpet. Rotebönderna skulle inte vara skyldiga att hjälpa henne med något, underhåll eller arbetskraft. Om torpet saknade åker och äng, skulle hon och barnen bara få hälften av de kvantiteter spannmål och hö som utgick till den indelte soldaten.

Kronan höll soldaten med vapen, samt med kläder till uniformen. I övrigt skulle rotebönderna svara för utrustningen. Varje år skulle de skänka honom ett par ullstrumpor, färgade i regementets färger. Vart tredje år skulle han få ett par ski byxor och ett par nya skor. Uniformerna och skorna brukade tillverkas centralt efter fastställd modell. Själva uniformen, den så kallade munderingen fick soldaten inte använda hemma på roten. Där gick han i stället klädd i enkla arbetskläder,

s.k. släpkläder som roten höll honom med mot att han arbetade hos någon av bönderna. Arbetskläderna bestod av en rock, ett par vadmalsbyxor och ett par grova skor. Förutom kläder skulle han ha dagspenning och fritt kosthåll i ersättning för sin drängtjänst. Knekten skulle inte vara livegen hos roten. Om bonden inte behövde honom fick han arbeta var han ville, men han måste arbeta då arbete fanns att få. De soldater som drog sig från arbete av lättja skulle enligt kungens bestämda förklaring straffas med spö av profossen, som var den person i armén som hade att övervaka ordningen och bl.a. verkställa prygelstraffen. För att kontrollera befällets och de menigas utrustning och tillstånd, inrättade Karl XI regelbundna generalmönstringar vid regementena. De hölls vart tredje år vid de indelta och ännu oftare vid de värvade. Generalmönstringarna blev en institution i armén och pågick så länge indelningsverket fanns.

När Karl XI dog år 1697 var hans militära organisationsarbete i det närmaste avslutat.

Den Karolinska armén var så gott som färdig då Karl XI fick den i sin hand.

År 1901 upphörde indelningsverket helt och ersattes av en värvad stam.

Den 24 oktober 1847 antogs drängen Petter Löfbom som båtsman i Södra Roslags första båtsmanskompani. Han fick nummer 99 Malm och fick bo i Malma båtsmanstorp, som låg ca. 2 km från Malma gård. Under senare år hette torpet Malmstugan. Enligt kontraktet, som är underskrivet av T.A. Silfverhjelm på Fågelbro, hade han mulbete på Malmö skog för två kor och två får. Vedbrand till husbehof fås av stubbar och bangar hämtat på Malmö skog. Då det vid torpet saknas lägenhet till åker och äng erhåller båtsmannen af roten årlig lön.

Den 23 oktober 1885 antogs ynglingen Johan Adolf Pettersson som båtsman. Han var född i Örebro län den 21/6 1868. Även han fick nummer 99 och bodde i Malma båtsmanstorp. Enligt rullan var han medelstor. Kroppslängden 1,49 m. blå ögon och brunt hår. Han torde vara den sista båtsmannen i Malma båtsmanstorp.

Källförteckning.

Den svenska historien.

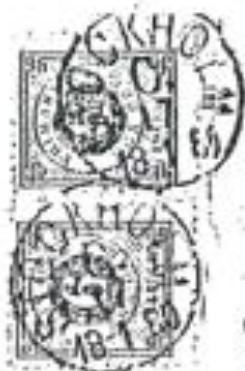
Krigsarkivet.

Britt-Marie

Detta brev hittades då man rev det
gamla båtsmanstorpet år 1947.
Det finns nu i privat ägo.

Britt-Marie

O. Lofgren
Fågellens, Malma.

Båtsmanstorp,
M. Sjöström

FRI LUFTSGUDSTJÄNST.

Vi samlas på Hembygdstomten onsdagen den 28 juli kl 19⁰⁰.

----- + -----

SOMMARFEST.

Till sommarfest samlas vi på Hembygdstomten den 31 juli eller den 7 aug.

----- + -----

BÅTUTFLYKT.

Till Sandskär styr vi färden lörd. den 14 aug.

----- + -----

OBS!

SAMTLIGA AKTIVITETER KOMMER ATT ANNONSERAS NÄRMARE OM PÅ ANSLAGSTAVLAN CA 14 DAGAR FÖRE AKTUELLT DATUM.

----- + -----

OBS!

ANSLAGSTAVLAN FLYTTAD TILL HÖGER SIDA OM ENTREN PÅ STRÖMMA HANDEL.

STUDIECIRKLAR TILL HÖSTEN.

Vi hoppas kunna starta dessa cirklar:

Navigation - Skepparexamen.

Hans af Klercker erbjuder sig leda en navigationskurs-skepparexamen.

Telefonnumret till Hans är 411 05.

Spånad - tovning.

Vi hoppas Hans Lindström har tid med oss i höst också, SKS har lovat stöd till den här cirkeln.

Telefon numret till Hans är 405 52.

Dräktsömnad.

Värmdödräkten är många intresserade att få sy upp. Kerstin Sjödal har sytt en dräkt till sig själv och skall sy en till sin dotter. Då passar vi på och utnyttjar hennes kunskaper.

Är Du intresserad - ring snarast. Material till dräkterna måste beställas i förväg på hemslöjden och väntetiden kan bli lång.

TBV har lovat stödja cirkeln.

Telefonnummer till Kerstin är 405 10.

Hembygdens Historia - Seder och Bruk.

Intresset för den cirkeln är så stort så den måste bara fortsätta på ena eller andra viset.

Telefon till Alice 430 44.

ALLA CIRKLAR OCH KURSER ÄR TILL SJÄLVKOSTNADSPRIS

Är Du intresserad av ovanstående cirklar eller har Du kanske egna förslag? Ring då snarast, antingen till ovanstående nummer eller till Gudrun 400 80.

CIRKELAVSLUTNING.

Cirklarna Hembygdens Historia och Seder och Bruk hade gemensam avslutning på Malma med smörgåstårta a la Alice den 28 april.

Eftersom vi inte lyckats plundra den gemensamma kassan helt, kom vi överens om att hyra en guide på Historiska Museet och göra ett studiebesök där. Onsdagen den 12 maj samåkade vi i tre bilar dit. Där visades specialutställningen "Från Asar till Vasar". En fortsättning på utställningen "Vikingar". Den pågår hela sommaren. Gå gärna dit och se den, men försök få en guidad tur. Man får ut så mycket mer av besöket då.

Gudrun

EN SKÖN OCH TREVLIG SOMMAR
ÖNSKAR

STRÖMMA HEMBYGDSFÖRENING,
Postgiro nr 98 57 43 - 4. Årsavgift 25:-